

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

SBO De Haagse Beek

Plaats : 's-Gravenhage
BRIN nummer : 20JF|C1
Onderzoeksnummer : 291534
Datum onderzoek : 31 januari 2017
Datum vaststelling : 23 maart 2017

SAMENVATTING

SBO De Haagse Beek heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

We hebben een stelselonderzoek uitgevoerd. De uitkomsten van het onderzoek zullen verwerkt worden in De Staat van het Onderwijs van 2016-2017.

Wat gaat goed?

In het team is er een breed draagvlak voor de missie en visie van de school. In de gesprekken met de leerkrachten en tijdens de lesobservaties is dit terug te zien.

De dagplanningen en groepsoverzichten laten zien dat de leerkrachten zicht hebben op de ontwikkelingsbehoeften van hun leerlingen. De lesobservaties bevestigen dit beeld.

Het team heeft ambitieuze doelen verwoord in het schoolplan. Het jaarplan dient daarbij als werkplan.

De leerkrachten betrekken de leerlingen steeds meer bij de schoolontwikkelingen en hun eigen ontwikkeling. Dit gebeurt in de leerlingenraad en in het omgekeerde oudergesprek, waarvoor de kinderen zelf, voorafgaand aan het gesprek een formulier invullen.

Het team is vorig schooljaar gestart met het werken in projectgroepen. Op die manier zorgt de directeur ervoor dat ieder teamlid een bepaalde verantwoordelijkheid draagt. Iedere projectgroep is verantwoordelijk voor een opdracht en werkt daarmee vanuit vertrouwen.

Wat kan beter?

Het team kan de vaardigheden die zij de leerlingen wil meegeven (gericht op de toekomst) duidelijker verwoorden en opnemen in het aanbod van de school.

Van en met elkaar leren als team. Dat kan door bij elkaar in de groep te kijken of door terug te kijken op je eigen handelen. Ook kan het door commentaar te geven of te ontvangen op iemands gedrag of houding.

Wat moet beter?

Tijdens het onderzoek zijn geen zaken naar voren gekomen die beter moeten.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen een onderzoek met een concept-waarderingskader. Dit kader is in juni 2016 bijgesteld. Vanaf 24 oktober 2016 krijgen scholen een onderzoek met dit bijgestelde onderzoekskader voor 2017. Zo ook SBO De Haagse Beek.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Werkwijze

Op 31 januari 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door de school;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleiders, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met een observant van de school uitgevoerd.

Op 31 januari 2017, aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan één of meer van deze artikelen, geven wij dat aan in paragraaf 3.2.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op SBO De Haagse Beek. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

De Haagse Beek is een school met een duidelijke visie en missie. Het team weet deze visie en missie te vertalen naar de dagelijkse praktijk. De leerkrachten zorgen ervoor dat de leerlingen van hun school zich gezien voelen. Dit doen zij bijvoorbeeld door bij de start van de dag langs alle kinderen te lopen, ze goedemorgen te wensen en na te gaan of ze aan de slag kunnen.

Ook uit de opgestelde ontwikkelingsperspectieven blijkt hoe de leerkrachten zicht hebben en houden op de onderwijsbehoeften en resultaten van de leerlingen. Waarbij zij de talenten van elk kind in kaart brengen. In de lessen is goed te zien hoe de leerkrachten direct inspelen op een talent dat bij een kind tot uiting komt.

De leerkrachten bieden hun leerlingen een duidelijke structuur, waardoor de leerlingen weten waar ze aan toe zijn. Dit is te zien aan de betrokkenheid van de leerlingen.

Het team ontwikkelt zich steeds verder. Zo heeft de directie vorig schooljaar gespreid leiderschap handen en voeten gegeven door projectgroepen te vormen. Elke leerkracht neemt zitting in een projectgroep en elke groep is verantwoordelijk voor een ambitieus doel uit het schoolplan of jaarplan.

Ouders laten weten zeer tevreden te zijn over de school. De leerkrachten communiceren snel. Als er op school iets is voorgevallen, dan belt of mailt de leerkracht diezelfde middag de ouders nog hierover. Ouders geven tevens aan dat hun kinderen heel graag naar school gaan. Pesten wordt bijvoorbeeld niet getolereerd. Zodra er signalen zijn dat een leerling gepest wordt, onderneemt de school of betrokken leerkracht direct actie.

3 RESULTATEN ONDERZOEK SBO DE HAAGSE BEEK

3.1 Kwaliteitsoordelen op onderzochte standaarden

Kwaliteitsgebied	Onderwijsproces	Onvoldoende	Voldoende	Goed
OP1	Aanbod		•	
OP2	Zicht op ontwikkeling			•
OP3	Didactisch handelen		•	

Onderwijsproces

Aanbod is voldoende, maar kan verder ontwikkeld worden

De Haagse Beek werkt met vrij nieuwe, eigentijdse methodes. Een projectgroep is in het leven geroepen om voor een nieuw, passend aanbod voor de zaakvakken te zorgen. Tot aan de zomervakantie test het team daarvoor drie verschillende methodes uit. Na de zomer, als de school naar de nieuwe locatie is verhuisd wil het team met een nieuwe zaakvakmethode van start gaan. Het team oriënteert zich tevens op 21ste-eeuwse vaardigheden en kijkt hoe het deze vaardigheden in hun dagelijkse onderwijspraktijk kan opnemen.

Het team heeft het handelingsgericht werken goed ontwikkeld

Het team is in 2013 onder begeleiding van een externe aan de slag gegaan om het handelingsgericht werken stevig neer te zetten. De intern begeleiders hebben een duidelijke cyclus opgezet, die is vastgelegd in de jaarplanning. Hierin zijn groepsbesprekingen, tussenevaluaties van de groepsplannen en leerlingbesprekingen opgenomen. Ook het opzetten en aanpassen van het ontwikkelingsperspectief heeft hierin een plek gekregen.

Uit de opgestelde plannen blijkt hoe de leerkrachten het aanbod afstemmen op de onderwijsbehoeften van elke individuele leerling. Ook is te zien (zowel op papier als tijdens de lesobservaties) hoe zij de leerstof gedifferentieerd aanbieden. Om de grote niveauverschillen bij het rekenonderwijs op te kunnen vangen, heeft het team ervoor gekozen om groepsdoorbrekend rekenen in te voeren. Tot op heden werpt dit zijn vruchten af, gezien de laatste rekenresultaten.

Didactisch handelen is over het algemeen in orde

Tijdens de meeste lesobservaties blijkt dat de leerkrachten goed in staat zijn bij de leerlingen een hoge mate van betrokkenheid te realiseren. Dit doen zij door de leerlingen direct aan te spreken, het bieden van een heldere structuur en het geven van korte instructies. De leerkrachten stemmen de lessen af op de verschillende niveaus van de leerlingen. De afronding van een les kan verder

ontwikkeld worden. Enkele leerkrachten reflecteren al met hun leerlingen op de lessen. Dit is echter nog geen gemeengoed.

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Onvoldoende	Voldoende	Goed
SK1	Veiligheid		•	
Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Kan beter	Voldoende	Goed
SK2	Pedagogisch klimaat			•

Schoolklimaat

De veiligheidsbeleving van leerlingen is in kaart gebracht

Met ingang van dit schooljaar is in de groepen 7 en 8 een veiligheidsmonitor afgenomen. Momenteel kijkt de directie naar de mogelijkheid of deze monitor ook geschikt gemaakt kan worden voor de overige leerlingen.

Tijdens het leerlingengesprek laten de kinderen weten zich veilig te voelen op hun school. Zij weten te benoemen wie de vertrouwenspersoon is en wat te doen als je met problemen zit die je niet alleen kunt oplossen.

Sinds twee jaar werkt de school met de methode Kwink, die een proactieve, preventieve aanpak biedt op het gebied van de sociale veiligheid. Wat deze methode sterk maakt is de manier waarop leerkrachten deze inzetten. De vakleerkracht gymnastiek geeft deze lessen in elke groep en komt vervolgens in zijn gymlessen terug op hetgeen in de Kwinklessen besproken is. De leerlingen vertellen dat zij door deze lessen beter met elkaar omgaan.

Een pedagogisch klimaat om trots op te zijn

Het team van De Haagse Beek geeft tijdens de gesprekken aan dat zij, zoals zij dat zeggen, achter het gedrag van het kind kijken. Hiermee bedoelen ze dat zij verder kijken dan naar het gedrag dat een leerling laat zien. Het gedrag komt ergens vandaan. Het team gaat op zoek naar het waarom van het gedrag. Het team van De Haagse Beek belicht de positieve kanten van de leerlingen. Zij weten de leerlingen in hun kracht te zetten. De weeksluiting waar alle leerlingen van de school steeds een rol in spelen, biedt de leerlingen van De Haagse Beek ook de ruimte zichzelf te laten zien. Tijdens de kerstviering nemen de leerkrachten deze rol over en treden zij voor de leerlingen op.

Gedragsregels zijn voor een ieder, ouders, leerlingen en leerkrachten duidelijk. Het team (van conciërge tot aan externen die met regelmaat in de school werkzaam zijn) laat zelf zoveel mogelijk voorbeeldgedrag zien.

De rust die in de school heerst, komt mede door de duidelijkheid en de structuur die de leerkrachten de leerlingen bieden. In de lessen is dit terug te zien in de betrokkenheid van de leerlingen.

Leerkrachten vinden het gewoon om te kijken naar de mogelijkheden van hun leerlingen. Het is goed om te zien hoe zij talenten van leerlingen niet alleen zien, maar ook direct aanspreken. Een leerling die tijdens een les Prezi laat zien hier een enorme interesse in te hebben, krijgt van haar leerkracht de mogelijkheid een presentatie te maken van De Haagse Beek. Deze opdracht voert zij direct enthousiast uit.

Onderwijsresultaten

De resultaten van de leerlingen van De Haagse Beek zijn positief

We beoordelen de cognitieve eindresultaten van de school niet, omdat voor het speciaal basisonderwijs nog geen definitieve normen zijn vastgesteld. Afgezet tegen de voorlopige inspectienormen, valt op dat de school de afgelopen jaren (2013, 2014 en 2015) boven deze normen scoort. De school heeft ambitieuze doelstellingen, deze liggen boven de voorlopige inspectienormen.

Een ontwikkelkans voor de school is om bij de eindopbrengsten ook andere onderdelen dan rekenen, spelling, begrijpend lezen en technisch lezen in beeld te brengen, zoals bijvoorbeeld de mondelinge taalvaardigheid, de zaakvakken en de creatieve vakken.

Kwaliteitsgebied	Kwaliteitszorg en ambitie	Onvoldoende	Voldoende	Goed
KA1	Kwaliteitszorg			•
KA2	Kwaliteitscultuur			•
KA3	Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg en ambitie

De start om een goede kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur neer te zetten is gemaakt

In het schoolplan van 2015-2019 heeft De Haagse Beek ambitieuze doelen opgesteld, die passend zijn bij de maatschappelijke opdracht van de school. De missie en visie zijn helder verwoord en tot in de groepen zijn deze terug te zien. Het jaarplan dient als werkplan voor het lopende schooljaar. Het team leert elk jaar weer bij. Dat is onder meer op te maken uit de evaluaties die zijn opgenomen in het jaarplan. Zo is voor een ieder helder wat wel en wat niet werkt en wat de nieuw te zetten stappen zijn.

Sinds het schooljaar 2015-2016 werken de leerkrachten op De Haagse Beek in projectgroepen. Op die manier probeert de directie gespreid leiderschap meer gestalte te geven. De thema's van de projectgroepen bepaalt het team aan de hand van het school- en het jaarplan. Elke leerkracht is in een projectgroep actief en medeverantwoordelijk voor de opdracht die aan deze groep is gegeven. Vertrouwen hebben in elkaar speelt hierbij een belangrijke rol. Dat het team hier lerend in is, blijkt onder meer uit het jaarplan waarin de evaluaties van de projectgroepen zijn opgenomen.

Een ontwikkelkans is het meer van en met elkaar leren. Je kunt met elkaar om de tafel een probleem bespreken, je kunt ook geregeld bij elkaar in de klas kijken en hetgeen je ziet met elkaar bespreken. De praktijk met elkaar beleven en van daaruit leren, biedt voor de leerkrachten van De Haagse Beek mogelijkheden tot verdere ontwikkeling.

De verantwoording is helder en ouders zijn tevreden

Ouders krijgen elke week een nieuwsbrief waarin schoolse zaken aan bod komen. Ook kunnen zij via de website op de hoogte blijven van hetgeen op De Haagse Beek speelt. Over de verhuizing naar nieuwbouw op een andere locatie communiceert de school zoveel mogelijk. Zo is bij binnenkomst in de school, aan de hand van foto's, te zien in welke fase de nieuwbouw zich op dat moment bevindt.

Ouders geven tevens aan dat de leerkrachten hen snel weten te bereiken en informeren als op school iets is voorgevallen of als er iets anders is dat gezegd dient te worden. Ouders zijn over deze korte lijntjes zeer te spreken. Zeker gezien het feit dat lang niet alle ouders hun kind zelf naar school brengen. Ook de omgekeerde oudergespreken (waarbij de ouder aan de leerkracht vertelt over zijn kind) waar het team dit schooljaar mee is gestart, hebben ouders als prettig en informatief ervaren. Dit hangt samen met de voorbereidingen die de school heeft getroffen. Zo hebben alle ouders voorafgaand aan het gesprek het ontwikkelingsperspectief van hun kind en een formulier met richtvragen gekregen. Dit formulier was bedoeld ouders voor te bereiden op het gesprek. Ouders geven aan dat dit erg prettig was en laten ook weten dat het betrekken van de kinderen bij het gesprek (de kinderen hebben ook een formulier met vragen ingevuld) goed is bevallen.

3.2 Overige wettelijke voorschriften

Er zijn geen tekortkomingen geconstateerd in de naleving van wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op SBO De Haagse Beek. We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Het team van De Haagse Beek heeft het inspectiebezoek als prettig, waardevol en constructief ervaren. Het team is blij met de bevindingen van de inspectie en ziet de aanbevelingen die zijn gedaan als een kans om zich nog verder te ontwikkelen.

De Haagse Beek legt de lat hoog en is niet snel tevreden. Dat blijkt onder meer uit het verschil tussen de voorafgaand aan het bezoek door de school ingevulde zelfevaluatie en de zienswijze van de inspectie die daar in positieve zin van afwijkt. Dit is een leermoment voor het team om er alert op te zijn zichzelf niet tekort te doen.

Het team is trots op de missie en de visie van de school en zet zich elke dag in om die te vertalen naar de praktijk van alledag. Het is fijn dat dit gezien wordt door de inspectie die dit ook terug heeft gehoord van tevreden ouders en van kinderen die hebben aangegeven zich veilig te voelen op school.

De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan de ontwikkelingsperspectieven en groepsplannen, waardoor de school een goed beeld heeft van de onderwijsbehoefte en de ontwikkeling die de kinderen maken. Dit leidt ertoe dat – zoals de inspectie aangeeft – de school mooie resultaten laat zien; de kinderen stromen óf op het verwachte niveau óf hoger uit.

De aanbevelingen die de inspectie heeft gedaan om zich nog verder te ontwikkelen, neemt het team serieus. Hieronder geeft de school per kwaliteitsoordeel aan welke plannen er hieromtrent zijn of wat er al in gang is gezet. Daarnaast is het zaak om dat wat goed gaat, actueel te houden en te borgen.

Onderwijsproces

De projectgroep actueel en vernieuwend onderwijsaanbod heeft inmiddels vier methodes voor wereldoriëntatie gepresenteerd aan het team. Tot aan de zomervakantie wordt met deze methodes proefgedraaid waarna een definitieve

keus gemaakt wordt. Een van de criteria om tot een afgewogen keus te komen, is in hoeverre de 21^e eeuwse vaardigheden een plaats hebben binnen de methode. Het ontwikkelen van deze vaardigheden is een van de speerpunten van De Haagse Beek. Dit is een vast punt op de teamvergadering waarin besproken wordt welke vaardigheid gedurende een vastgestelde periode school breed aan bod komt. Vaak is er een koppeling met Kwink, de methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Onder andere aan de hand van denkkarten (voor zowel de leerkracht als de leerling) wordt er gestuurd in de ontwikkeling van de vaardigheid.

Schoolklimaat

Dit schooljaar is tot tevredenheid van de school een veiligheidsmonitor afgenomen in groep 7 en 8. Gezien de positieve ervaringen hiermee en de eis van de inspectie de sociale veiligheid onder leerlingen jaarlijks te monitoren met een gestandaardiseerd instrument, gaat de school nog dit schooljaar actief op zoek naar een valide en betrouwbaar instrument waarmee zij zich een beeld kan vormen van de ervaren sociale veiligheid van alle leerlingen. Het verkregen inzicht draagt bij aan het gericht sturen op beleid ter verdere verbetering van de sociale veiligheid.

Onderwijsresultaten

De projectgroep opbrengsten heeft als opdracht invulling te geven aan de ambitie van de school om naast het in kaart brengen van de opbrengsten voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde ook de opbrengsten van andere vak- en vormingsgebieden en vaardigheden meetbaar te maken. Een aanzet hiertoe is gegeven voor wat betreft het gebruik van rubrics om de ontwikkeling van de 21^e eeuwse vaardigheden zichtbaar te maken.

Kwaliteitszorg en ambitie

De inspectie schrijft in haar verslag dat het met en van elkaar leren een ontwikkelkans is voor het schoolteam. Het team is zich ervan bewust dat dit meer kan gebeuren dan nu het geval is. De te verwachten groei van het leerlingaantal zal leiden tot een groter team wat meer ruimte biedt om met grotere regelmaat bij elkaar in de klas te kijken en ervaringen te delen. Daarnaast zal met ingang van het schooljaar 2017-2018 de overlegcyclus zo worden aangepast dat er elke vier weken gelegenheid is voor intervisie. In dit kader zal aan het begin van het schooljaar een studiedag worden georganiseerd.

Ook nu wordt er al van elkaar geleerd. Een goede gewoonte van de school is om de opbrengsten van technisch en begrijpend lezen, spellen en rekenen en wiskunde elk half jaar te bespreken in de teamvergadering waarbij elke

leerkracht aangeeft hoe hij of zij met de kinderen tot deze opbrengsten is gekomen. Daarnaast brengen de taal- en rekencoördinator klassenbezoeken en worden de bevindingen daarvan met het team gedeeld.

Tot slot

In het feedbackgesprek heeft de inspectie als suggestie meegegeven kennis te nemen van het Kaizen principe. Een eerste vluchtige kennismaking met deze methode om continue te werken aan verbetering, heeft de interesse van de directie gewekt. Zij zal zich hier verder in verdiepen en kijken naar de mogelijkheden om dit toe te passen in de praktijk.

De heldere stimulerende feedback van de inspecteur tijdens het inspectiebezoek draagt bij aan de verdere ontwikkeling van het onderwijs op de school. Dit sluit goed aan bij de door bestuur en school opgestelde ambities voor de komende periode. De complimenten van de inspectie over de visie en missie van de school, gekoppeld aan de waargenomen interactie tussen alle medewerkers van de school en de leerlingen, zijn daar een voorbeeld van.